

Poslanci schválili nový mechanismus valorizace minimální mzdy. Zvýší se tak předvídatelnost jejího vývoje pro zaměstnance i firmy

28.6.2024 - | KDU-ČSL

V zákoníku práce bude nyní určen mechanismus výpočtu minimální mzdy, definovány podmínky stanovení koeficientů a jejich frekvence, nutnost zohlednění povinných kritérií přiměřenosti (tj. kupní síla zákonných minimálních mezd s ohledem na životní náklady, obecná úroveň mezd a jejich rozdělení, tempo růstu mezd, dlouhodobá vnitrostátní míra produktivity a její vývoj) a nezbytnost konzultací v rámci celého procesu se sociálními partnery prostřednictvím tripartity.

„Cílem je zajistit, aby minimální mzda rostla transparentně a předvídatelně. Tím se vyhneme každoročním vyjednáváním, která často vedou k nejasnostem a nedorozuměním. Do roku 2029 by minimální mzda měla dosáhnout alespoň 47 % průměrné mzdy. Tento poměr by měl růst lineárně, přičemž v roce 2025 bude činit 42,2 %,“ uvedl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

Zákon bude nově obsahovat i tzv. orientační referenční hodnotu, podle které bude posuzována přiměřenost minimální mzdy. Tato hodnota je stanovena jako 47 % průměrné mzdy v národním hospodářství. Orientační referenční hodnota není cílem, ale slouží pro účely porovnání stávající úrovně minimální mzdy ve vztahu k hodnocení její přiměřenosti.

Parametrické nastavení valorizačního mechanismu stanoví nařízení vlády. Pravidelně každé dva roky bude vláda svým nařízením stanovovat koeficienty, kterými se bude násobit predikce průměrné hrubé mzdy na daný kalendářní rok. Koeficienty budou stanoveny tak, aby umožnily dosažení cílené relace minimální a průměrné mzdy pro dané dvouleté období.

MPSV každoročně svým sdělením ve Sbírce zákonů do 30. září pro následující kalendářní rok vyhlásí konkrétní výši minimální mzdy vypočtenou na základě zákoníkem práce určeného mechanismu a nařízením vlády stanovených koeficientů. „Pro zaměstnance je hlavní dobrou zprávou, že minimální mzda poroste rekordním tempem. Zaměstnavatelé v soukromé sféře zase ocení zrušení složitého systému zaručené mzdy,“ zdůraznil ministr Jurečka.

Novela upravuje zákonnou podobu a rozsah ochrany prostřednictvím zaručené mzdy. Nově bude zaveden pouze tzv. zaručený plat pro zaměstnance ve veřejných službách a správě, zatímco zaměstnanci v soukromé sféře budou chráněni před nepřiměřeně nízkým oceněním práce minimální mzdou stanovenou podle valorizačního mechanismu a prostřednictvím kolektivního vyjednávání, které bude nově posíleno řadou opatření zavedených touto novelou.

Nejnižší úrovně zaručeného platu budou stanoveny ve čtyřech skupinách prací. Rozdělení prací do skupin podle jejich kvalifikační náročnosti stanoví vláda nařízením. V 1. skupině prací bude zaručený plat ve výši 1 násobku minimální mzdy, ve 2. skupině prací 1,2 násobku minimální mzdy, ve 3. skupině prací 1,4 násobku minimální mzdy a ve 4. skupině prací 1,6 násobku minimální mzdy.

„Myslíme také na zaměstnavatele a chceme omezit zbytečnou byrokracii. Proto navrhujeme zrušit povinnost vydávat písemný rozvrh čerpání dovolené. Z praxe víme, že každoroční sestavování plánu dovolených je převážně formální záležitost,“ uvedl ministr Jurečka.

Postup nového valorizačního mechanismu v praxi

- Nejpozději do 31. srpna 2024 bude Ministerstvem financí vydaná predikce průměrné hrubé mzdy pro kalendářní rok 2025.
- Po konzultaci se sociálními partnery a po zohlednění analýzy hodnotící přiměřenost (na základě povinných kritérií) vláda stanoví svým nařízením dva koeficienty pro roky 2025 a 2026, kterými se bude násobit predikce průměrné hrubé mzdy pro následující kalendářní rok.
- MPSV na základě toho vypočte částku, zaokrouhlí ji na stokoruny nahoru a vyhlásí do 30. září 2024 výši minimální mzdy pro rok 2025. Stejný postup MPSV zopakuje i v roce 2025.
- V roce 2026 vláda stejným způsobem stanoví koeficienty pro roky 2027 a 2028.

Novela má být účinná od 1. srpna 2024. Minimální mzda by tak poprvé byla stanovena na základě valorizačního mechanismu pro rok 2025. Tato legislativa vychází z programového prohlášení vlády a současně provádí transpozici příslušné směrnice Evropského parlamentu a Rady EU o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii.

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mpsv-poslanci-schvalili-novy-mechanismus-valorizac>